

{ ZAMIRLER (ADILAR)

Örnek

Aysel, az önce buradan geçti.
isim

O, az önce buradan geçti.
↳ ismin yerini tutmuş.

*İsmin yerini tutan sözcüklere zamir (adıl) denir.

1. SÖZCÜK HALİNDEKİ ZAMIRLER

⇒ a. Örnek

Sinemaya teyzeler de gelecekti.
isim → kişi

Sinemaya onlar da gelecekti.
↳ kişi isminin yerini tutmuş

Beni ne zaman aradın?
↳ kişi isminin yerini tutmuş

*Kişi isimlerinin yerini tutan zamirlere kişi (şahıs) zamirleri denir.

Kişi zamirleri: "Ben, sen, o, biz, siz, onlar" ve isim çekim eki almış hâlleri. (bente = bana, sente = sana) (kendi)

⇒ b. Örnek

Onları sen mi okuyacaksın?

↳ işaret etmiş
O değil öteki daha güzel.
↳ işaret etmiş

*İsimlerin yerini işaret yoluyla tutan zamirlere işaret zamiri denir.
İşaret zamirleri: "Bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar, orası, burası, şurası, öteki, beniki vb."

UNUTMAYIN

"O" ve "onlar" zamirleri bir insanı gösteriyorsa kişi zamiri, insan dışındaki bir varlık ya da kavramı gösteriyorsa işaret zamiri olur.

Örnek: O, çok iyi bir komşudur.

Kişi 2.

O, dedemin dedesinden kalmış.

İşaret 2.

Onlar, apartmana yeni taşındı.

Kişi 2.

Onlar, çöpün yanına konulacak.

İşaret 2.

⇒ C. Örnek

Birisi az önce seni soruyordu.

İsmi yerini tutmuş belirsiz

Konuşmasını hepsi ayakta alkışladı.

İsmi yerini tutmuş belirsiz

* Yerlerine kullanıldığı isimleri tam olarak belirtmeyen zamirlere belgisiz zamir denir.

Belgisiz zamirler "bazıları, kimileri, hiç kimse, herkes, birkaçı, biri, hepsi, tümü, başkaları, hiçbiri, birçoğu, hepimiz, şey vb."

→ d. Örnek

Bizi kim karşılayacak?

Hangisini getirmemi istersin?

İsmi yerini soru yoluyla

* İsimlerin yerini soru yoluyla tutan sözcüklere soru zamiri denir.

Soru zamirleri "ne, kim, nereye, kim, hangisi, kaç vb."

UNUTMAYIN

Soru bildiren sözcük ismi etkiliyorsa soru sıfatı, ismin yerini tutuyorsa soru zamiri olur.

Örnek: Hangi ev sizin?

Soru Sıf.

Hangisi sizin?

Soru Zamiri

ETKİNLİK

Cümlelerdeki zamirleri bulup altlarını çizerek çeşidini işaretleyelim.

<u>Cümleler</u>	<u>Kişî Z.</u>	<u>İşaret Z.</u>	<u>Belgisiz Z.</u>	<u>Soru Z.</u>
1. Bu kitabı <u>kendisi</u> getirmiş.	X			
2. <u>Bunu</u> bir türlü çözeniyorum.		X		
3. <u>Hangi</u> isi canınızı sıktı?				X
4. <u>Kimisi</u> yanıma gelmedi.			X	
5. <u>Oraya</u> nasıl gittin?		X		
6. Bu işi ancak <u>sen</u> yapabilirsin.	X			

2. EK HALİNDEKİ ZAMİRLER

⇒ a. Örnek

Amaç da gelecek mi?
↳ Sahiplik

Evimiz buraya uzak.

↳ Sahipliğin yerini tutmuş

*İsimlere getirildiğinde o ismin kime, neye, kaçınca kişiye ait olduğunu bildiren eklerle iyelik zamiri denir.

Çantam, çantanı, çantası, çantanız, çantanız, çantaları
↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑
Benim Senin Onun Bizim Sizin Onların

⇒ b. Örnek

Benim kalemim seninkinden güzel.

↳ Zamir

Merve'nin gömleği beyaz, Yusuf'unki mavidir.

↳ Zamir

*İsim ya da zamirlere eklendiğinde isimlerin yerini tutan eklerle ilgi zamiri denir.

ETKİNLİK

Aşağıda verilen cümlelerdeki zamirleri bularak türlerini altlarına yazalım.

1. Birkaçı dışında kimse yoktu.
Belgi Z. B. Z.
2. Bunu herkese göstermeyi unutmayın.
İşaret Z. B. Z.
3. Şunu neden buraya getirdin?
İ. Z. İ. Z.
4. Onu ben de merak ediyorum.
Kiş. Z. K. Z.
5. Evdikleri daha çok beğendim.
İlgil. Z.
6. Sizleri, orada kimler karşıladı.
K. Z. İ. Z. K. Z.
7. Bahçedekileri yanınıza aldınız mı?
İlgil. Z. İyelik Z.
8. Bezusı laftan hiç anlamıyordu.
B. Z.
9. Herbiri kendi kafasına göre iş yapıyordu.
B. Z. K. Z.
10. Şunları nereden öğrendiniz?
İ. Z. S. Z.
11. Bana gerçekleri söyleyecek misin?
K. Z.
12. Size bunları yaşartmayı istemezdim.
K. Z. İ. Z.
13. Ben size onlardan bahsetmiştim.
K. Z. K. Z. K. Z.
14. Onu kümesine götür.
İ. Z.
15. Birçoğunu ilk defa orada gördüm.
B. Z. İ. Z.

İmre ŞENKAL
TÜRKÇE ÖĞRT.